

ПРЕДЛОГ

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ ПРОТОКОЛА О ОДРЖИВОМ УПРАВЉАЊУ ШУМАМА УЗ ОКВИРНУ КОНВЕНЦИЈУ О ЗАШТИТИ И ОДРЖИВОМ РАЗВОЈУ КАРПАТА

Члан 1.

Потврђује се Протокол о одрживом управљању шумама уз Оквирну конвенцију о заштити и одрживом развоју Карпата, који је сачињен у Братислави 27. маја 2011. године, у оригиналу на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Протокола у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

Protocol on Sustainable Forest Management to the Framework Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians

THE PARTIES TO THIS PROTOCOL,

IN ACCORDANCE with their tasks, arising from the Framework Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians of 22 May 2003 (Kyiv, Ukraine, hereinafter referred to as the "Carpathian Convention"), of pursuing a comprehensive policy and cooperating for the protection and sustainable development of the Carpathians;

CONSCIOUS of the fact that human pressure on Carpathian forests will continuously increase;

AIMING to increase the awareness of multiple functions of forests and benefits from sustainable forest management in the Carpathians especially with reference to natural carbon stock, water supply and biodiversity as well as to the contribution to rural development;

IN COMPLIANCE with their obligations under Article 7 of the Framework Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians;

RECALLING in particular the Rio Declaration, the UN Non-Legally Binding Instrument on All Types of Forests, decisions of the United Nations Forum on Forests, the Johannesburg Declaration on Sustainable Development and the Plan of Implementation of the World Summit on Sustainable Development, the UN Framework Convention on Climate Change and its Kyoto Protocol, the Convention on Biological Diversity and in particular its Program of Work and relevant decisions on Forest Biodiversity, the Resolutions of the Ministerial Conference for the Protection of Forests in Europe, the Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, the European Landscape Convention, the Forest Law Enforcement and Governance processes;

NOTING further that the majority of the Parties as Member States of the European Union take into consideration the Forestry Strategy for the European Union and its Forest Action Plan;

AIMING at ensuring a more effective implementation of such existing instruments, and BUILDING upon other international programmes;

CONVINCED that efforts to protect, maintain and sustainably manage the forests of the Carpathians require regional cooperation; and AWARE of the added value of transboundary cooperation in achieving ecological coherence;

DESIRING to cooperate on the sustainable management and protection of Carpathian forests;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

CHAPTER I GENERAL OBLIGATIONS

Article 1 *General objective and principles*

1. The objective of the Protocol on Sustainable Forest Management (hereinafter referred to as "the Protocol") is to promote the sustainable management and protection of Carpathian forests bringing benefits to present and future generations.
2. In order to achieve the above objective, the Parties shall carry out activities and cooperate on:
  - (a) maintaining or enlarging forest cover;
  - (b) ensuring the productive functions of the forests and their role in rural development;
  - (c) promoting the sound use of wood as an environmental friendly and renewable material;
  - (d) promoting the sustainable use of non-wood forest products;
  - (e) improving the health and vitality of the forests;
  - (f) improving the conservation and sustainable use of components of forest biological diversity;
  - (g) identification and protection of natural, especially virgin forests;
  - (h) promoting the restoration of close to nature forests;
  - (i) enhancing the role of the forest-based sector in mitigating climate change;
  - (j) improving the protective forest functions such as preventing floods, landslides and in general water cycle regulation;
  - (k) promoting the cultural heritage of the forests;
  - (l) enhancing the social functions of the forests;
  - (m) promoting the participation of regional and local authorities and communities in forest management;
  - (n) identifying, developing and applying appropriate schemes for payment for environmental goods and services provided by forests;
  - (o) strengthening the governance of the forestry sector and enforcing forest law with particular attention to combating illegal logging and associated trade;

- (p) identification, development and implementation of best practices in forest management and close to nature forestry;
- (q) promoting and coordinating scientific research and information exchange on Carpathian forests.

Article 2

Policies aiming at sustainable management of the Carpathians forests

The Parties shall develop and implement policies and strategies in their national territory aiming at sustainable management of the Carpathians forests while taking into consideration policies and strategies developed and implemented by other Parties. For this purpose the Parties shall exchange relevant information with other Parties.

Article 3

Integration of the objectives of sustainable management and protection of the Carpathians forests into sectoral policies

1. The Parties shall take into consideration the objectives of this Protocol in their other policies, in particular on biodiversity conservation, soil protection, rural development, water and river basin management, climate change, tourism, industry and energy, cultural heritage and traditional knowledge conservation, spatial planning, transport and infrastructure.
2. The Parties shall cooperate on integration of the objectives of sustainable management and protection of the Carpathians forests into other sectoral policies and strategies adopted at the regional and/or the global level which could have influence on the sustainable forest management of the Carpathians.

Article 4

Participation of regional and local authorities and communities

1. The Parties shall define, within its existing institutional framework, the best level of coordination and cooperation between national institutions and regional and local authorities to encourage shared responsibility in the process of the implementation of this Protocol.
2. The Parties shall take measures to involve or facilitate involvement of communities and forest owners and managers directly concerned in the various stages of preparing and implementing these policies and measures.

Article 5

International cooperation

1. The Parties shall encourage active international cooperation among the competent institutions with regard to the sustainable management and protection of the Carpathian forests.
2. The Parties shall facilitate cooperation between regional and local authorities in the Carpathians at the international level, and seek solutions to shared problems at the most suitable level.

CHAPTER II **GEOGRAPHICAL SCOPE AND DEFINITIONS**

Article 6 ***Geographical scope***

1. This Protocol applies to the Carpathian region (hereinafter referred to as "the Carpathians"), as defined by the Conference of the Parties to the Carpathian Convention.
2. Each Party may extend the application of this Protocol to additional parts of its national territory by making a declaration to the Depositary.

Article 7 ***Definitions***

For the purposes of this Protocol:

- (a) "Sustainable forest management" means the stewardship and use of forest and forest lands in a way, and at a rate, that maintains their biodiversity, productivity, vitality and regeneration capacity, and their potential to fulfill now and in the future, relevant ecological, economic and social functions at local, national, and global levels, and that does not cause damage to other ecosystems;
- (b) "Close to nature forestry" means a system of forest management which provides continuous restoration, development and treatment of stands similar in species composition, structure and dynamic to natural forests specific for the site conditions;
- (c) "Ecological network" means a system of areas which are ecologically and physically linked, consisting of core areas, corridors and buffer zones;
- (d) "Forest certification schemes" are certification schemes for sustainable forest management, including clear objectives, measurable criteria, independent assessment and involving and credible to major stakeholder groups;
- (e) "Natural forests" are forests composed of tree species indigenous to the area with most of the principal characteristics and key elements of native ecosystems, such as complexity, structure and diversity;
- (f) "Parties" means Parties to this Protocol;
- (g) "Protected Area" means a geographically defined area which is designated and managed to achieve specific conservation objectives;
- (h) "Protection of Forests" means the aspect of nature conservation, dealing with the protection, maintenance, restoration and sustainable use of forest resources to ensure forest ecosystem services;
- (i) "Restoration of close to nature forests" means a management applied in forest areas which aims to assist the natural processes of forest recovery in a way that the stand structure, biodiversity, functions, processes and in particular the species composition of the restored forest will match, as closely as feasible, those of the original forest through gradually changing of secondary forest stands;

- (j) "Sound use of wood" is an integrated approach to processing and end-use by consumers of wood originating from sustainably managed forests;
- (k) "Virgin forests" means natural forests which have not been influenced directly by human activities in their development.

CHAPTER III SPECIFIC MEASURES

Article 8 *Maintaining and enlarging forest cover*

1. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to maintain, through sustainable forest management and spatial planning, the existing forest cover as a key component of Carpathian landscape.
2. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to enlarge the forest cover in the Carpathians if appropriate for achieving the goals of Article 1 while taking into account the high ecological importance of natural and semi-natural grasslands as well as the other goals of the Carpathian Convention and its Protocols.

Article 9 *Ensuring the productive functions of the forest and their role in rural development*

1. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to ensure the productive functions of the forests and to enhance their role in rural development through appropriate policies, adapted to the ownership structure as well as the sound use of wood.
2. The Parties shall promote and ensure sources of income from forest resources and therefore should provide support to the forest owner and managers as well as their associations, to reduce the problems associated with land ownership fragmentation, to stimulate market-based initiatives including forest certification schemes, to enforce the forest law with particular attention to combating illegal logging and associated trade, to promote the sustainable harvesting and marketing of non wood forest products and to develop and spread the use of systems of payment for ecosystem services.

Article 10 *Identification and protection of natural, especially virgin forests*

1. Each Party shall take measures in its national territory aimed at identifying and protecting natural, especially virgin forests of the Carpathians, by establishing Protected Areas in sufficient size and number and implementing other specific measures of protection.
2. Each Party shall take measures for the inclusion of sufficient areas of all types of identified natural forests from its Carpathian region in Protected Areas.
3. In particular, each Party should take specific measures for the preservation of genetic resources of natural, especially virgin forests.

4. Each Party shall take specific measures for compensation of costs or economic losses resulting from measures taken in accordance with paragraph 1,2 and 3 of this Article.

Article 11
Forest Management in Protected Areas

1. Each Party shall take measures for ensuring the coherence between the Protected Areas management plans and the forest management plans within Protected Areas.
2. The Parties shall cooperate in creating guidelines for the management of forests including close to nature forestry in Protected Areas and, where applicable, Natura 2000 sites.

Article 12
Improvement of the protective forest functions

Each Party shall take measures in its national territory with the objective to ensure the protective functions of the forests such as better preventing floods, soil erosion, landslides, avalanches and rock falls by promoting sustainable forest management methods, that enhance stability and resistance to natural and anthropogenic disturbances.

Article 13
Promotion of restoration of close to nature forests

1. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to promote restoration of close to nature forests.
2. The Parties shall consider, where appropriate, the establishment of programmes for protection and reintroduction of rare native forest tree species in their natural ecosystem.
- 3.

Article 14
Forestry and climate change

1. Each Party shall pursue policies aiming at enhancing the role of the forestry sector in mitigating climate change, with particular attention to finding the right balance between increasing carbon stocks in forest ecosystems, promoting the use of renewable wood energy, and the sound use of wood products as substitutes of rough materials derived from non renewable resources.
2. Each Party, taking into consideration the effects of climate change, shall pursue adaptation policies and measures aiming at increasing the stability and the resilience of the Carpathian forests.
3. Each Party, taking into consideration the increased vulnerability of forest to the fires and other extreme events due to climate change, shall undertake appropriate measures in order to reduce the risk and mitigate the effects.

Article 15
Social function of forests

1. Each Party shall define, within its existing institutional framework, effective schemes for coordination and cooperation between the institutions and regional and local authorities concerned with forest resources management,

with the involvement of other local stakeholders, so as to enhance the social function of forests.

2. Each Party, taking into consideration the high value of forests for tourism development, shall take into account sustainable tourism policies in forest management planning.
3. Each Party shall consider promoting cultural heritage and traditional knowledge practices related to forest management, including education at all levels.

Article 16
Forestry, wildlife and ecological networks

1. Each Party shall apply sustainable wildlife management methods, especially by coordinated regulation measures in borderland regions, with special attention to the control of population size of hoofed animals so that it allows a natural regeneration of forests, and monitoring and management of large carnivores within the carrying capacities of the forests ecosystem.
2. The Parties shall cooperate on harmonisation of their policies related to ecological networks and the forest management objectives and measures.

Article 17
Compatible monitoring and information systems

1. The Parties shall cooperate, within the framework of existing international initiatives, on harmonising the forest monitoring in the Carpathians that is conducive to achieving the objectives of this Protocol.
2. The Parties shall cooperate to develop a joint information system on the state of forests in the Carpathians in accordance with Article 12 of the Carpathian Convention.
3. The Parties shall cooperate on the harmonisation of databases, and in ensuring that the national results of forest monitoring are integrated in a joint information system.

Article 18
Coordinated scientific research and exchange of information

1. Each Party shall coordinate and cooperate on scientific research undertaken in its territory or by its scientific institutions with regard to the overall objectives of this Protocol.
2. The Parties shall encourage international cooperation among the scientific institutions with regard to sustainable forest management in the Carpathians, in particular on undertaking common research programs and projects in the Carpathians.
3. The Parties shall encourage the organization of symposia and conferences to exchange scientific information and practical experience.
4. Each Party shall exchange information and experience with other Parties on methods related to activities listed under Article 1 paragraph 2.

Article 19
Common programs and projects

Each Party shall participate, according to its needs and possibilities, in common programs and projects on activities jointly undertaken in the Carpathians by the Parties.

CHAPTER IV **IMPLEMENTATION, MONITORING AND EVALUATION**

Article 20 ***Implementation***

1. Each Party shall undertake necessary legal and administrative measures for ensuring implementation of the provisions of this Protocol.
2. Each Party shall explore the possibilities of supporting, through fiscal and/or financial measures, implementation of the provisions of this Protocol.
3. Each Party shall designate a relevant national authority responsible for the implementation of this Protocol and make this information available to other Parties. The respective national authorities shall be responsible for monitoring the effect of the measures mentioned in paragraphs 1 and 2 of this Article.
4. The Parties shall develop and adopt the Strategic Action Plan targeted on implementation of this Protocol.

Article 21 ***Education, information and public awareness***

1. The Parties shall promote the education, information and awareness rising of the public regarding the objectives, measures and implementation of this Protocol.
2. The Parties shall ensure access of the public to the information on the implementation of the Protocol.

Article 22 ***Meeting of the Parties***

1. The Conference of the Parties of the Carpathian Convention shall serve as the meeting of the Parties to this Protocol.
2. The Parties to the Carpathian Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by those that are Parties to it.
3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, any member of the bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Carpathian Convention but, at that time, not a Party to this Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to this Protocol.
4. The Rules of Procedure for the Conference of the Parties shall apply *mutatis mutandis* to the meeting of the Parties, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.
5. The first meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be convened by the Secretariat in conjunction with the first meeting of the Conference of the Parties that is

scheduled after the date of the entry into force of this Protocol. Subsequent ordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held in conjunction with ordinary meetings of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

6. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Protocol and shall:
  - (a) Make recommendations on any matters necessary for the implementation of this Protocol;
  - (b) Establish such subsidiary bodies as are deemed necessary for the implementation of this Protocol;
  - (c) Consider and adopt, as required, amendments to this Protocol that are deemed necessary for the implementation of this Protocol; and
  - (d) Exercise such other functions as may be required for the implementation of this Protocol.

Article 23
Secretariat

1. The Secretariat established by Article 15 of the Carpathian Convention shall serve as the Secretariat of this Protocol.
2. Article 15, paragraph 2, of the Carpathian Convention on the functions of the Secretariat shall apply, *mutatis mutandis*, to this Protocol.

Article 24
Subsidiary Bodies

1. Any subsidiary body established by or under the Carpathian Convention may, upon a decision by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, serve the Protocol, in which case the meeting of the Parties shall specify which functions that body shall exercise.
2. Parties to the Carpathian Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the meetings of any such subsidiary bodies. When a subsidiary body of the Carpathian Convention serves as a subsidiary body to this Protocol, decisions under the Protocol shall be taken only by the Parties to the Protocol.
3. When a subsidiary body of the Carpathian Convention exercises its functions with regard to matters concerning this Protocol, any member of the bureau of that subsidiary body representing a Party to the Carpathian Convention but, at that time, not a Party to the Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to the Protocol.

Article 25
Monitoring of compliance with obligations

1. The Parties shall regularly report to the Conference of the Parties on measures related to this Protocol and the results of the measures taken. The Conference of the Parties shall determine the intervals and format at which the reports must be submitted.

2. Observers may present any information or report on implementation of and compliance with the provisions of this Protocol to the Conference of the Parties and/or to the Carpathian Convention Implementation Committee (hereinafter referred to as the "Implementation Committee").
3. The Implementation Committee shall collect, assess and analyses information relevant to the implementation of this Protocol and monitor the compliance by the Parties with the provisions of this Protocol.
4. The Implementation Committee shall present to the Conference of the Parties recommendations for implementation and the necessary measures for compliance with the Protocol.
5. The Conference of the Parties shall adopt or recommend necessary measures.

Article 26
Evaluation of the effectiveness of the provisions

1. The Parties shall regularly examine and evaluate the effectiveness of the provisions of this Protocol. The Conference of the Parties may consider the adoption of appropriate amendments to this Protocol where necessary in order to achieve its objectives.
2. The Parties shall facilitate the involvement of the regional and local authorities and other stakeholders in the process under paragraph 1.

CHAPTER V
FINAL PROVISIONS

Article 27
Links between the Carpathian Convention and the Protocol

1. This Protocol constitutes a Protocol to the Carpathian Convention within the meaning of Article 2 paragraph 3 thereof and any other relevant Articles of the Carpathian Convention.
2. The provisions of Articles 19, 20, 21 paragraphs 2 to 4 and Article 22 of the Carpathian Convention on entry into force, amendment of and withdrawal from this Protocol and on settlement of disputes shall apply *mutatis mutandis* to this Protocol. Only a Party to the Carpathian Convention may become Party to this Protocol.

Article 28
Signature

1. This Protocol shall be open for signature at the Depositary from 27 May 2011 to 27 May 2012.
2. For Parties which express their consent to be bound by this Protocol at a later date, this Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the instrument of ratification. After the entry into force of an amendment to this Protocol, any new Party to the said Protocol shall become a Party to the Protocol, as amended.

Article 29
Notifications

The Depositary shall, in respect of this Protocol, notify each Party of

- (a) any signature,
- (b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval,
- (c) any date of entry into force,
- (d) any declaration made by a Party or signatory,
- (e) any denunciation notified by a Party, including the date on which it becomes effective.

Article 30
Reservations

No reservations may be made to this Protocol.

Article 31
Depositary

The Depositary of this Protocol is the Government of Ukraine.

Done at Bratislava on the 27 May 2011 in one original in English language.

The original of the Protocol shall be deposited with the Depositary, which shall distribute certified copies to all Parties.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol

For the Government of the Czech Republic

For the Government of the Republic of Hungary

For the Government of the Republic of Poland

For the Government of Romania

For the Government of the Republic of Serbia

For the Government of the Slovak Republic

For the Government of Ukraine

Протокол о одрживом управљању шумама уз Оквирну конвенцију о заштити и одрживом развоју Карпата

Стране овог Протокола,

У СКЛАДУ СА обавезама прописаним Оквирном конвенцијом о заштити и одрживом развоју Карпата (у даљем тексту: Карпатска конвенција), стремећи свеобухватној политици и сарадњи у циљу заштите и одрживог развоја Карпата;

СВЕСНЕ чињенице да ће се притисак људи на карпатске шуме непрестано повећавати;

У ЦИЉУ подизања свести о мултифункционалном карактеру шума и користи од одрживог управљања шумама на Карпатима, посебно што се тиче складиштења угљеника у биомаси, снабдевања водом и биодиверзитета као и доприноса руралном развоју;

У СКЛАДУ СА својим обавезама из члана 7. Оквирне конвенције о заштити и одрживом развоју Карпата;

ПОЗИВАЈУЋИ СЕ посебно на Рио Декларацију, правно необавезујући инструмент Уједињених нација који се односи на све типове шума, Одлуке Форума за шуме Уједињених нација, Декларацију из Јоханезбурга о одрживом развоју и План о имплементацији Светског самита о одрживом развоју, Оквирну Конвенцију Уједињених нација о климатским променама и пратећи Кјото протокол, Конвенцију о биолошкој разноврсности и њеног програма рада и релевантних одлука везаних за шумски биодиверзитет, Резолуције Министарске конференције о заштити шума у Европи, Конвенција о очувању и заштити светског културног и природног наслеђа, Европску конвенцију о пределу, спровођење закона о шумама и поцесе управљања;

КОНСТАТУЈУЋИ даље да највећи број Страна које се као државе чланице Европске уније придржавају Стратегије шумарства ЕУ и њеног Акционог плана;

У ЦИЉУ обезбеђивања ефикасније примене постојећих законских инструмената, и НАДОВЕЗУЈУЋИ СЕ на друге међународне програме;

УВЕРЕНЕ да напори у циљу заштите, очувања и одрживог управљања карратским шумама захтевају регионалну сарадњу; и СВЕСНЕ додатне вредности прекограницичне сарадње на постизању еколошке кохеренције;

У ЖЕЉИ да сарађују на одрживом управљању и заштити карпатских шума;

Споразумеле су се о следећем:

ПОГЛАВЉЕ I

ОПШТЕ ОБАВЕЗЕ

Члан 1.

Општи циљеви и принципи

3. Циљ Протокола о одрживом управљању шумама (у даљем тексту: Протокол) је да промовише одрживо управљање и заштиту карпатских шума, за добробит данашњих и будућих генерација.
4. У циљу постизања горе наведеног циља, Стране ће спроводити активности и сарађивати на:
  - а) очувању или увећавању површина под шумама;

- b) обезбеђивању производних функција шума и њихове улоге у уруралном развоју;
- c) промовисању рационалног коришћења шума као еколошког и обновљивог материјала;
- d) промовисању одрживе употребе недрвних шумских производа;
- e) унапређењу здравственог стања и виталности шума;
- f) унапређењу очувања и одрживог коришћења компоненти биолошке разноврсности шума;
- g) идентификацији и заштити природних, а посебно нетакнутих шума;
- h) промовисању поновног успостављања природних шума;
- i) унапређењу улоге шумарског сектора у ублажавању климатских промена;
- j) унапређењу заштитних функција шума, као што су спречавање поплава, клизишта и, генералне регулације кружења воде у природи;
- k) промовисању културног наслеђа шума;
- l) увећање друштвених функција шума;
- m) промовисању учешћа регионалних и локалних власти и заједница у управљању шумама;
- n) идентификацији, развоју и примени одговарајућих шема плаћања за одговарајућа добара и услуге које пружају шуме;
- o) оснаживању управљања шумским сектором и спровођењу закона о шумама са посебним акцентом на борбу против бесправне сече шума и трговања бесправно стеченим шумским производима;
- p) идентификацији, развоју и имплементацији најбољих пракси везано за природи блиско газдовање шумама;
- q) промоцији и координацији научних истраживања и размени информација у вези карпатских шума;

Члан 2.

Политике које се тичу одрживог управљања карпатским шумама

Стране ће развијати и спроведити политике и стратегије на својој националној територији у циљу одрживог управљања карпатским шумама, узимајући у обзир политике и стратегије развијене и спроведене од осталих Страна. У ову сврху Стране ће размењивати релевантне информације са осталим Странама.

Члан 3.

Интегрисање циљева одрживог управљања и заштите карпатских шума у секторске политике

1. Стране ће узети у обзир циљеве овог Протокола приликом израде својих политика, посебно оне које се тичу очувања биолошке разноврсности, заштите земљишта, руралног развоја, управљања воденим и речним сливом, климатских промена, туризма, индустрије и енергије, очувања културног наслеђа и традиционалног знања, просторног планирања, транспорта и инфраструктуре.

2. Стране ће сарађивати на интеграцији циљева одрживог управљања и заштите карпатских шума у своје регионалне или глобалне секторске политике и стратегије, што би даље могло да има утицаја на одржivo управљање карпатским шумама.

Члан 4.

Учешће регионалних и локалних власти и заједница

1. Стране ће, у оквиру свог постојећег институционалног оквира, дефинисати најбољи ниво координације и сарадње међу институцијама и регионалним и локалним органима власти у циљу подстицања поделе одговорности у сврху процеса имплементације овог Протокола.
2. Стране ће предузети мере за укључивање или организовати укључивање локалних заједница, власника шума и управљача директно у различите етапе припреме и имплементације ових политика и мера.

Члан 5.

Међународна сарадња

3. Стране ће подстицати активну међународну сарадњу међу надлежним институцијама што се тиче одрживог управљања и заштите карпатских шума.
4. Стране ће олакшати сарадњу између регионалних и локалних власти на Карпатима на међународном нивоу и такође тражити решења за заједничке проблеме на најпогоднијем нивоу.

ПОГЛАВЉЕ II

ГЕОГРАФСКИ ОБИМ И ДЕФИНИЦИЈЕ

Члан 6.

Географски обим

3. Овај Протокол се односи на Карпатски регион (у даљем тексту: Карпати) као што је дефинисала Конференција Страна Карпатске конвенције.
4. Свака Страна може да прошири примену овог Протокола на додатне делове своје националне територије упућивањем Декларације Депозитару.
- 5.

Члан 7.

Дефиниције

У сврху овог Протокола:

- a) „Одржivo управљање шумама” подразумева управљање и коришћење шуме и шумског земљишта на такав начин и у таквом степену да се очува њихов биодиверзитет, продуктивност, виталност и регенеративни капацитет, као и потенцијал шума да испуне сада и у будућности, одговарајуће еколошке, економске и социјалне функције на локалном, националном и глобалном нивоу, а да се при томе не угрозе неки други екосистеми;
- b) „Природи блиско шумарство” подразумева систем управљања шумама који омогућава трајно обнављање, развој и третман састојина

које су сличне по саставу врста, структури и динамици природним шумама које су специфичне за услове предметне локације;

c) „Еколошка мрежа” означава систем подручја која су еколошки и физички повезана, која се даље састоје од кључних подручја, коридора и тампон зона;

d) „Шеме сертификације шума” су оне шеме сертификације које се тичу одрживог управљања шумама које садржи јасне циљеве, мерљиве критеријуме, независно оцењивање и укључивање и давање кредитабилитета главним заинтересованим групама;

e) „Природне шуме” су шуме које се састоје од оних врста дрвећа које су аутохтоне за дати предео и које садрже већину главних карактеристика и кључних елемената екосистема, као што су сложеност, структура и разноврсност;

f) „Стране” означава Стране овог Протокола;

g) „Заштићено подручје” означава географски дефинисано подручје које је тако одређено и којим се управља у циљу реализације посебних циљева везаних за његову заштиту и очување;

h) „Заштита шума” подразумева такав аспект очувања природе, који се тиче заштите, одржавања, обнављања и одрживог коришћења шумских ресурса у циљу обезбеђивања екосистемских услуга шума;

i) „Природи блиско обнављање шума” означава такав вид управљања који се примењује у шумским областима, а који за циљ има да помогне природне процесе обнављања шума на такав начин да структура саставине, биолошка разноврсност, функције, процеси и посебно састав врста обновљене шуме одговарају, што је више могуће и колико је изводљиво, првобитној шуми преко постепеног мењања секундарних шумских саставина;

j) „Рационално коришћење дрвета” представља један интегрисан приступ преради и крајњем коришћењу дрвета које потиче из одрживог управљања шумама од стране потрошача;

k) „Нетакнute шуме” означавају природне шуме на које нису директно утицале људске активности везано за њихов развој.

ПОГЛАВЉЕ III

ПОСЕБНЕ МЕРЕ

Члан 8.

Очување и увећавање површина под шумама

3. Свака Страна ће предузети мере на својој националној територији, кроз одрживо управљање шумама и планирање простора, у циљу очувања постојећих површина под шумама као кључног саставног дела карпатског предела.
4. Свака Страна ће предузети мере на својој националној територији у циљу повећања површина под шумама на Карпатима, и ако је то потребно у сврху постизања циљева из члана 1, истовремено узимајући у обзир и велику еколошку важност природних и полуприродних ливада и пашњака као и других циљева Карпатске конвенције и њених Протокола.

Члан 9.

Обезбеђивање производних функција шума и њихова улога у руралном развоју

3. Свака Страна ће предузети мере на својим националним територијама с циљем да осигура производне функције шума и да побољшају њихову улогу у руралном развоју кроз одговарајуће политике које су прилагођене власничкој структури као и рационалном коришћењу дрвних производа.
4. Стране ће промовисати и обезбедити изворе прихода од шумских ресурса и тиме пружити подршку власницима и корисницима шума као и њиховим удружењима у циљу смањења проблема који су везани за фрагментацију власништва над земљом, стимулисање тржишних иницијатива, укључујући шеме за сертификацију шума, спровођење закона о шумама, са посебним акцентом на борбу против бесправне сече шума и трговине бесправно стеченим шумским производима, промовисање одрживог коришћења и маркетинга недрвних шумских производа и развој и ширење употребе система за плаћање екосистемских услуга.

Члан 10.

Идентификација и заштита природних, посебно нетакнутих шума

5. Свака Страна ће предузети мере у оквиру своје националне територије у циљу идентификације и заштите природних, а посебно нетакнутих шума на Карпатима, тако што ће успоставити заштићена подручја у довољном броју и довољне величине, и спровести друге специфичне мере заштите.
6. Свака Страна ће у оквиру своје територије која припада Карпатима предузети мере за укључивање простора на којима се налазе било које врсте природних шума у заштићена подручја.
7. Посебно, свака Страна треба да предуземе специфичне мере за очување генетских ресурса природних, а посебно нетакнутих шума.
8. Свака Страна ће предузети мере за надокнаду трошкова или економских губитака који су резултат мера предузетих у складу са ст. 1, 2. и 3. овог члана.

Члан 11.

Управљање шумама у заштићеним подручјима

1. Свака Страна ће предузети мере за обезбеђивање усклађености између планова за управљање заштићеним подручјима и планова за управљање шумама које се налазе у заштићеним подручјима.
2. Стране ће сарађивати на изради смерница за управљање шумама, укључујући природи блиско шумарство у заштићеним подручјима и где је могуће, на подручјима у оквиру мреже Натура 2000.

Члан 12.

Унапређење заштитних функција шума

1. Свака Страна ће предузети мере на својој националној територији у циљу обезбеђивања заштитних функција шума као што су боље

спречавање поплава, ерозија тла, клизишта, лавине и одрони кроз промовисање метода одрживог управљања шумама које су такве да побољшавају стабилност и отпорност на природне и антропогене поремећаје.

Члан 13.

Промовисање природи блиског обнављања шума

1. Свака Страна ће предузети мере на својој националној територији у циљу промовисања природне обнове шума.
2. Стране ће размотрити, према потреби, успостављање програма за заштиту и реинтродукцију ретких аутотоних врста шумског дрвећа у њихове природне екосистеме.

Члан 14.

Шумарство и климатске промене

4. Свака Страна ће водити политику у циљу повећања улоге шумарског сектора у ублажавању климатских промена, са посебним акцентом на проналажењу равнотеже између повећања складиштења угљеника у шумским екосистемима, промовисања коришћења обновљиве енергије из шумске и дрвне биомасе и рационалног коришћења дрвних производа као замене за грубе грађевинске материјале који се добијају из необновљивих извора.
5. Свака Страна, узимајући у обзир последице климатских промена, обавезују се да ће водити прилагођене политике и мере које за циљ имају повећање стабилности и отпорности карпатских шума.
6. Свака Страна, узимајући у обзир повећану угроженост шума од пожара и других екстремних догађаја изазваних климатским променама, ће предузети одговарајуће мере да би ови ризици смањили и ублажили њихови негативни ефекти.

Члан 15.

Социјална функција шума

4. Свака Страна ће дефинисати, у оквиру свог постојећег институцијоног оквира, ефикасне програме за координацију и сарадњу међу институцијама и регионалним и локалним властима које су задужене за управљање шумским ресурсима, уз учешће осталих локалних заинтересованих страна у циљу унапређења социјалних функција шума.
5. Свака Страна, узимајући у обзир високу вредност шума за развој туризма, обавезују се да ће при планирању управљања шумама узети у обзир и политику везане за одрживи туризам.
6. Свака Страна ће размотрити могућност промовисања културног наслеђа и традиционална знања која су везана за управљање шумама укључујући и образовање на свим нивоима.

Члан 16.

Шумарство, дивљи биљни и животињски свет и еколошке мреже

3. Свака Страна ће примењивати методе одрживог управљања дивљим биљним и животињским светом, посебно кроз координисане регулативне

мере у пограничним подручјима са посебним акцентом на контролу бројности популације копитара, тако да се омогући несметана природна обнова шума, као и праћење и управљање великим карниворама у оквиру постојећих капацитета шумских екосистема.

4. Стране ће сарађивати на усклађивању својих политика везано за еколошке мреже и циљевима и мерама управљања шумама.

Члан 17.

Подударно праћење и информациони системи

4. Стране ће сарађивати, у оквиру постојећих међународних иницијатива, на усклађивању праћења шума на Карпатима, што ће даље водити до постизања циљева овог Протокола.
5. Стране ће сарађивати на развоју заједничког информационог система о стању шума на Карпатима, у складу са чланом 12. Карпатске конвенције.
6. Стране ће сарађивати на усклађивању база података и омогућавању да национални резултати праћења шума буду интегрисани у заједнички информациони систем.

Члан 18.

Координација научних истраживања и размена информација

1. Свака Страна ће координисати и сарађивати на научним истраживања која се врше на њеној територији или која врше њене научне институције у вези са општим циљевима овог Протокола.
2. Стране ће охрабрити међународну сарадњу међу научним институцијама у погледу одрживог управљања шумама на Карпатима, а посебно покретања заједничких истраживачких програма и пројекта везано за карпатску регију.
3. Стране ће подстицати организовање симпозијума и конференција у циљу размене научних информација и практичног искуства.
4. Свака Страна ће са осталим Странама размењивати информације и искуства о методама које се тичу активности наведених у члану 1, став 2.

Члан 19.

Заједнички програми и пројекти

Свака Страна ће учествовати, у складу са својим потребама и могућностима, у заједничким програмима и пројектима везаним за активности које се изводе на подручју Карпата, а на којима заједнички учествују и остale Стране.

ПОГЛАВЉЕ IV

ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА, ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ

Члан 20.

Имплементација

5. Свака Страна ће предузети неопходне законске и административне мере да би обезбедиле имплементацију одредби овог Протокола.
6. Свака Страна ће истражити могућности да подржи, кроз фискалне и/или финансијске мере, имплементацију одредби овог Протокола.

7. Свака Страна ће именовати релевантне националне власти које ће бити одговорне за имплементацију овог Протокола и да ће ову информацију ставити на располагање осталим Странама. Дате националне власти ће бити одговорне за праћење ефеката мера поменутих у ст. 1. и 2. овог члана.
8. Стране ће израдити и усвојити Стратешки акциони план за примену овог Протокола.

Члан 21.

Образовање, информисаност и подизање јавне свести

3. Стране ће промовисати образовање, информисаност и подизање свести јавности што се тиче циљева, мера и имплементације овог Протокола.
4. Стране ће омогућити јавни приступ информацијама које се тичу имплементације овог Протокола.

Члан 22.

Седнице Страна уговорница

1. Конференција Страна Карпатске конвенције ће представљати и Седницу Страна овог Протокола.
2. Стране Карпатске конвенције које нису потписнице овог Протокола могу присуствовати Конференцији Страна, која такође представља Седницу Страна овог Протокола, у својству посматрача. Када Конференција Страна такође представља и Седницу Страна овог Протокола, одлуке које су донешене у вези овог Протокола биће примењиване само од Страна овог Протокола.
3. Када Конференција Страна такође представља и Седницу Страна овог Протокола, сваки члан Бироа Конференције Страна који заступа Страну Конвенције, али не и Страну овог Протокола у датом тренутку, биће замењен чланом који ће се бирати од стране Страна овог Протокола и из редова Страна овог Протокола.
4. Пословник о раду Конференције Страна ће се примењивати *mutatis mutandis* на седнице Страна, сем ако се другачије не одлучи консензусом Конференције Страна која истовремено представља седницу Страна овог Протокола.
5. Прва седница Конференције Страна која ће представљати и Седницу Страна овог Протокола биће сазвана од стране Секретаријата у вези са првим састанком Конференције Страна који је заказан након дана ступања на снагу овог Протокола. Наредна редовна заседања Конференције Страна која ће представљати и седнице Страна овог Протокола биће одржане у складу са редовним седницама Конференције Страна осим ако Конференција Страна која представља Седницу Страна овог Протокола не одлучи другачије.
6. Конференција Страна која представља и Седницу Страна овог Протокола ће доносити, током свог мандата, одлуке које су неопходне за промовисање његове ефикасне имплементације. Конференција ће вршити функције које су јој додељене овим Протоколом и обавезује се да ће:
  - (а) давати препоруке о свим питањима која су неопходна за имплементацију овог Протокола;

- (b) основати пратећа тела, која су неопходна за примену овог Протокола;
- (c) разматрати и усвајати, по потреби, амандмане на овај Протокол који су неопходни за примену овог Протокола; и
- (d) обављати остале функције које су неопходне за примену овог Протокола.

Члан 23.
Секретаријат

- 3. Секретаријат формиран према члану 15, став 2. Карпатске Конвенције такође ће представљати и Секретаријат овог Протокола.
- 4. Све одредбе члана 15, става 2. Карпатске конвенције које се тичу функција Секретаријата биће примењиване, *mutatis mutandis* на овај Протокол.

Члан 24.
Пратећа тела

- 4. Свако пратеће тело које је основано од стране или према одредбама Карпатске конвенције може након доношења одлуке Конференције Страна која такође представља и Седницу Страна овог Протокола, служити овом Протоколу, у том случају ће се на Седници Страна дефинисати које функције ће тачно ово тело обављати.
- 5. Стране Карпатске конвенције које нису потписнице овог Протокола могу учествовати на седницама ових пратећих тела у уз洛зи посматрача. Када пратеће тело Карпатске конвенције уједно представља и пратеће тело овог Протокола, одлуке које се тичу Протокола доносиће само Стране овог Протокола.
- 6. Када пратеће тело Карпатске конвенције врши своје функције које се односе на питања која се тичу овог Протокола, сваки члан бироа датог пратећег тела које представља Страну Карпатске конвенције, али не и Страну Протокола у датом тренутку, биће замењено чланом који ће бити изабран од Стране Протокола и из редова Страна Протокола.

Члан 25.
Праћење усаглашености са обавезама

- 1. Стране ће редовно извештавати Конференцију Страна о мерама које се тичу овог Протокола и резултатима предузетих мера. Конференција Страна ће одредити временски интервал и формате у оквиру којих се извештаји морају достављати.
- 2. Посматрачи могу доставити Конференцији Страна и/или Одбору за имплементацију Карпатске конвенције (у даљем тексту: Одбор за имплементацију) било какву информацију или извештај о имплементацији Протокола и усклађености са одредбама овога Протокола.
- 3. Одбор за имплементацију ће прикупљати, оцењивати и анализирати информације које су битне за спровођење овог Протокола и пратити усклађеност Страна са одредбама овог Протокола.

4. Одбор за имплементацију ће представити Конференцији Страна препоруке за спровођење и неопходне мере за усклађивање са овим Протоколом.
5. Конференција Страна ће усвојити или дати препоруку о потребним мерама.

Члан 26.
Вредновање ефикасности одредби

1. Стране ће редовно прегледати и вредновати ефикасност одредби овог Протокола. Конференција Страна може размотрити усвајање одоварајућих амандмана на овај Протокол где је то неопходно у циљу постизање својих циљева.
2. Стране ће олакшати учешће регионалних и локалних власти и осталих заинтересованих страна у процесу из става 1. овог члана.

ПОГЛАВЉЕ V

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 27.
Веза између Карпатске конвенције и овог Протокола

1. Овај Протокол представља Протокол уз Карпатску конвенцију као што је прописано чланом 2, ставом 3. Карпатске конвенције и другим релевантним члановима.
2. Одредбе чл. 19, 20, 21. ст. 2. до 4. и члана 22. Карпатске конвенције који се односе на ступање на снагу, на измену конвенције, на иступање из Конвенције, као и на решавање спорова, примењиваће се и *mutatis mutandis* на овај Протокол. Само Страна Карпатске конвенције може постати Страна овог Протокола.

Члан 28.
Потписивање

1. Овај Протокол ће бити отворен за потписивање код Депозитара у периоду од 27. маја 2011. до 27. маја 2012. године.
2. За Стране које изразе вољу да приступи овом Протоколу након временског периода предвиђеног за његово потписивање, овај Протокол ће ступити на снагу деведестог дана након датума депоновања инструмента о ратификацији. Након ступања на снагу било којег амандмана на овај Протокол, он ће се аутоматски сматрати обавезујућим и за све нове Стране поменутог Протокола.

Члан 29.
Обавештења

1. Депозитар ће, у складу са овим Протоколом обавестити сваку Страну уговорницу о:
  - (а) Сваком потписивању,
  - (б) Депоновању инструмената о ратификацији, прихваташњу или одобравању,
  - (ц) Датуму ступања на снагу,

- (д) Декларацији коју је сачинила Страна уговорница или потписница,
- (е) тказивању које је доставила нека Страна уговорница укључујући и датум када оно ступа на снагу.

Члан 30.
Резерве

На овај Протокол се не могу стављати резерве.

Члан 31.
Депозитар

Депозитар овог Протокола је Влада Украјине.

Сачињено у Братислави 27. маја 2011. године у једном оригиналу на енглеском језику.

Оригинал Протокола биће депонован код Депозитара, који ће оверене копије доставити свим Странама.

Потврђујући ово, доле потписани, прописно овлашћени, потписали су овај Протокол

У име Владе Републике Чешке ...
У име Владе Републике Мађарске ...
У име Владе Републике Польске ...
У име Владе Румуније ...
У име Владе Републике Србије ...
У име Владе Словачке Републике ...
У име Владе Украјине ...

Члан 3.

Међународне обавезе, преузете овим протоколом спроводиће министарство надлежно за послове заштите животне средине, министарство надлежно за послове шумарства и министарство надлежно за послове регионалног развоја.

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

О БРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о потврђивању Протокола о одрживом управљању шумама уз Оквирну конвенцију о заштити и одрживом развоју Карпата, усвојене у Кијеву, 22. маја 2003. године, је одредба члана 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, према којој Народна скупштина потврђује међународне уговоре када је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ПРЕДЛАЖЕ ПОТВРЂИВАЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ УГОВОРА

Протокол о заштити и одрживом управљању шумама уз Оквирну конвенцију о заштити и одрживом развоју Карпата усвојен је на Другом састанаку Конференције држава уговорница Оквирне конвенције о заштити и одрживом развоју Карпата (Карпатска конвенција), 27. маја 2011. године, у Братислави. Овим протоколом предвиђено је одрживо управљање шумама и планирање простора, у циљу очувања постојећих површина под шумама као кључног саставног дела карпатског предела. Протокол садржи и читав низ одредби које се односе на специфичне мере које би државе уговорнице требало да предузму на овом плану, те одредбе о имплементацији, мониторингу и процени.

С обзиром да Карпатски планински систем сачињавају седам земаља, морају се истаћи и поштовати међународни односи и сарадња свих ових земаља у заштити и одрживом развоју Карпата. Циљеви заштите, очувања и одрживог управљања ресурсима Карпата не могу зависити и бити реализовани од стране само једне земље, већ се заштитом и одрживим развојем морају заједнички бавити све земље припаднице Карпатског планинског ланца. Ово говори о неопходности прекограницичне сарадње и заједничким напорима усмереним на постизању циљева и активности у правцу заштите и одрживом развоју Карпата.

Оно што чини основ за покретање иницијативе о потврђивању Протокола о одрживом управљању шумама уз Оквирну конвенцију о заштити и одрживом развоју Карпата је промоција одрживог управљања и заштите карпатских шума. Карпатски процес, иако је формално субрегионалног карактера, инициран је и надзиран од стране UNEP, WWF, UNECE, Европске уније и других међународних организација. Протокол се у потпуности уклапа у друге интеграционе токове у Европи и треба га тако и третирати.

III. ДА ЛИ СЕ МЕЂУНАРОДНИМ УГОВОРОМ СТВАРАЈУ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ У ЊЕГОВОМ ИЗВРШАВАЊУ

Протоколом о одрживом управљању шумама уз Оквирну конвенцију о заштити и одрживом развоју Карпата се не стварају финансијске обавезе за Републику Србију, осим плаћања контрибуције.

IV. ПРОЦЕНА ИЗНОСА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење ове конвенције нису потребна додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.

Министарство надлежно за послове животне средине, у циљу спровођења овог међународног уговора, има обавезу годишњег плаћања контрибуција што је и предвиђено чланом 17. Оквирне конвенције о заштити и одрживом развоју Карпата, а у складу са скалом контрибуција која се утврђује на конференцији земаља потписнице Карпатске конвенције која се одржава на сваке три године. Министарство надлежно за послове животне средине плаћа годишњи износ контрибуција од 18 500 евра, као што је и утврђено на четвртој Конференцији земаља потписница (COP 4). За 2015, 2016. и 2017. годину износ контрибуција је остао непромењен.